

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Christelijke Hogeschool Ede
T.a.v. College van Bestuur
Postbus 80
6710 BB EDE

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

Onze referentie
32657947

Bijlagen

1

Datum 12 maart 2022
Betreft Besluit macrodoelmatigheid associate degree POH

*Als u belang hebt bij dit besluit,
dan kunt u hiertegen binnen 6
weken, gerekend vanaf de
verzenddatum, bezwaar maken.
Stuur uw bezwaarschrift naar
DUO, Postbus 30205, 2500 GE
Den Haag. U kunt uw bezwaar
ook digitaal indienen op
www.bezwaarschriftenocw.nl.*

Geacht College,

Met de brief van 17 februari 2022, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 17 februari 2022, hebt u mij het voornemen voorgelegd om de associate degree-opleiding Praktijkondersteuner Huisarts als bekostigde opleiding te verzorgen in Ede.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 12 april 2022, kenmerk 2022/012, negatief geadviseerd over uw aanvraag. Dit advies, dat integraal deel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op het bovengenoemd advies van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs (hierna: Regeling), heb ik besloten niet in te stemmen met uw voornemen om de associate degree-opleiding Praktijkondersteuner Huisarts als bekostigde opleiding te verzorgen in Ede.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2 van de WHW. Voorts is de Regeling leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO concludeer ik dat uw aanvraag niet voldoet aan de criteria a en b van artikel 4, eerste lid, van de Regeling. Voor de nadere motivering verwijs ik u naar het advies van de CDHO.

Een afschrift van deze brief is verzonden aan de CDHO, de NVAO, DUO-Groningen, de Inspectie van het Onderwijs en de Vereniging Hogescholen.

Onze referentie
32657947

Met vriendelijke groet,

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
Robbert Dijkgraaf,
namens deze,
MT-lid Hoger Onderwijs en Studiefinanciering

Hubert-Jan Albert

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
T.a.v. de Minister
Dhr. dr. R.H. Dijkgraaf
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Postadres
Postbus 85498
2508 CD Den Haag
Bezoekadres
Parkstraat 83
2514 JG Den Haag
T: 070 8505300
W: www.cdho.nl
E: info@cdho.nl

Onderwerp

Nieuwe opleiding
Christelijke Hogeschool Ede
Deeltijd hbo Associate degree
Praktijkondersteuner Huisarts
Ede

Ons Kenmerk

2022/012

Datum

12/04/2022

Geachte heer Dijkgraaf,

Op 17/02/2022 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van de Christelijke Hogeschool Ede om de hbo Associate degree Praktijkondersteuner Huisarts als bekostigde opleiding te verzorgen te Ede (brief van 17/02/2022 met kenmerk 22.008). Op 15/03/2022 is de behandeling van de aanvraag opgeschort en is aanvrager in de gelegenheid gesteld de onvolledige aanvraag binnen een door de commissie gestelde termijn aan te vullen. Op 22/03/2022 is de aanvulling ontvangen en is de aanvraag weer door de commissie in behandeling genomen. Daarbij is de beslistermijn verlengd tot 25/04/2022.

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hiernavolgende adviseert de commissie u om negatief te besluiten op het verzoek van de Christelijke Hogeschool Ede om de hbo Associate degree Praktijkondersteuner Huisarts als bekostigde opleiding te Ede te verzorgen.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in art. 6.2 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Regeling voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

Omschrijving van de aanvraag

Aanvrager wil de hbo Associate degree Praktijkondersteuner Huisarts in Ede in deeltijd aanbieden. Het gaat om een Nederlandstalige hbo Associate degree en deze omvat 120 studiepunten. Aanvrager wil de Associate degree in het Croho onderdeel Gezondheidszorg laten registreren. De aangevraagde opleiding is ontwikkeld vanuit de (niet geaccrediteerde) post-initiële hbo deeltijdopleiding Praktijkondersteuner in de Huisartsenpraktijk die aanvrager reeds een aantal

jaren in onbekostigde vorm aanbiedt.

De opleiding bestaat inhoudelijk uit vier modules en elke module bestaat uit een set van drie leeruitkomsten van 10 studiepunten. De eerste twee modules bestaan uit de volgende leeruitkomsten: Beroep en persoon, Professioneel Samenwerken, Basiskennis van het beroep, Zorg verlenen, Zorg plannen en organiseren en Basiskennis en vaardigheden Praktijkondersteuner in de Huisartsenpraktijk. De beoogde leeruitkomsten van de laatste twee modules zijn onder meer gericht op Preventiegericht gezond gedrag bevorderen, Ethisch en wettelijk onderbouwde zorgverlening en Veilig zorg verlenen en Verbeteradvies.

De opleiding is toegankelijk voor professionals met een mbo-4 diploma in bestaande beroepen binnen de huisartsenzorg, zoals de doktersassistente. Daarnaast is de opleiding toegankelijk voor professionals met een mbo-4 diploma in het (brede) opleidingsdomein zorg en welzijn, zoals medisch secretaresses en apothekersassistenten.

Studenten worden opgeleid tot praktijkondersteuners in de huisartsenpraktijk.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie niet aan de criteria a en b in art. 4 lid 1 van de Regeling. De kern van de afwijzing berust op de constatering dat aanvrager niet heeft aangetoond dat er een arbeidsmarktbehoefte bestaat aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding.

Beoordeling criterium a

Aanvrager stelt dat de hbo Associate degree Praktijkondersteuner Huisarts aansluit op een arbeidsmarktbehoefte in combinatie met een maatschappelijke behoefte.

Beoordeling arbeidsmarktbehoefte

Aanvrager verwijst ter onderbouwing van de landelijke arbeidsmarktbehoefte aan de hbo Associate degree Praktijkondersteuner Huisarts naar ROA's database Arbeidsmarktinformatiesysteem (AIS), het dashboard Online vacatures UWV; een online vacatureoverzicht van de Nederlandse Vereniging van Praktijkondersteuners. Aanvrager verwijst voorts naar een arbeidsmarktonderzoek dat aanvrager door Hobéon Management Consult heeft laten uitvoeren. De resultaten van dit onderzoek zijn opgenomen in het rapport 'Arbeidsmarktonderzoek Ad-opleiding Praktijkondersteuner huisarts' (2021). Tot slot verwijst aanvrager naar een tiental steunbetuigingen (afgegeven in februari 2022).

Aanvrager verwijst in ROA's AIS naar het overkoepelende opleidingstype mbo-4 gezondheidszorg en welzijn. De commissie laat de opleidingstypes op mbo-4 niveau buiten beschouwing, omdat het ROA in haar opleidingsindeling Associate degrees heeft ondergebracht bij de hbo en wo bacheloropleidingen. Aanvrager heeft daarnaast verwezen naar het overkoepelende opleidingstype bachelor gezondheidszorg en welzijn. De commissie merkt op dat dit geen afzonderlijk opleidingstype is, doch een overkoepelende categorie waarbinnen onder meer het specifieke opleidingstype medische diagnostiek en medische technologie is geschaard. De commissie acht dit opleidingstype enigszins relevant, omdat hierin de aanverwante Ad Zorg en Technologie is opgenomen. De commissie merkt voorts op dat binnen dit opleidingstype vele niet verwante opleidingen zijn geschaard. Daarom biedt dit opleidingstype slechts een geringe indicatie van de toekomstige arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de Associate degree Praktijkondersteuner Huisarts. ROA typeert de toekomstige arbeidsmarktsituatie voor afgestudeerden van dit opleidingstype als matig. ROA verwacht vrijwel geen knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening in 2026 (tabel 1).

Tabel 1. Arbeidsmarktprognoses opleidingstype bachelor medische diagnostiek en medische technologie

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
> > Bachelor - medische diagnostiek en medische technologie	verwachte uitbreidingsvraag tot 2026		2000	3	0.6	gemiddeld
> > Bachelor - medische diagnostiek en medische technologie	verwachte vervangingsvraag tot 2026		8800	15	2.3	gemiddeld
> > Bachelor - medische diagnostiek en medische technologie	verwachte baanopeningen tot 2026		10800	18	2.8	gemiddeld
> > Bachelor - medische diagnostiek en medische technologie	verwachte instroom van schoolverlaters tot 2026		18500	31	4.5	hoog
> > Bachelor - medische diagnostiek en medische technologie	ITKP toekomstige knelpunten personeelsvoorziening in 2026	1.13				vrijwel geen
> > Bachelor - medische diagnostiek en medische technologie	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2026	1.13				matig

Bron: ROA AIS

Aanvrager verwijst ook naar ROA's prognoses voor de beroepsgroep Medische vakspecialisten. De commissie kent in beginsel meer gewicht toe aan de prognoses van ROA die zien op de opleidingstypes dan aan de prognoses van ROA die zien op beroepsklassen of bedrijfssectoren. Daartoe overweegt de commissie dat de opleidingscategorieën een specifiek beeld geven van de arbeidsmarktbehoefte omdat daarin de uitstroom uit een cluster verwante opleidingen wordt gerelateerd aan verwachte baanopeningen voor dit type afgestudeerden. Volgens aanvrager omvat de beroepsgroep Medische vakspecialisten onder andere de functie van doktersassistent. De commissie constateert dat volgens de classificatie van het ROA de beroepsgroep Medische vakspecialisten onder meer assistenten fysio- en bewegingstherapie omvat en niet - zoals aanvrager stelt - de functie van doktersassistent. De commissie overweegt dat de functie van doktersassistent binnen de classificatie van het ROA valt onder de beroepsgroep Medische praktijkassistenten. De commissie overweegt voorts dat de voorgenomen Associate degree Praktijkondersteuner Huisarts nadrukkelijk is gericht op opscholing of omscholing van doktersassistent in de huisartsenpraktijk. De functie van Praktijkondersteuner Huisarts past naar het oordeel van de commissie - vanuit het perspectief van de opleidingsachtergrond van personen die werkzaam zijn binnen deze beroepsgroep - binnen de beroepsgroep Medische praktijkassistenten. ROA verwacht binnen deze beroepsgroep enige knelpunten in de personeelsvoorziening in 2026 en het aantal verwachte baanopeningen voor deze beroepsgroep is laag (tabel 2).

Tabel 2. Arbeidsmarktprognoses beroepsgroep Medisch praktijkassistenten

Beroepsgroep	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
Medisch praktijkassistenten	verwachte uitbreidingsvraag tot 2026		800	1	0.2	gemiddeld
Medisch praktijkassistenten	verwachte vervangingsvraag tot 2026		8500	11	1.7	laag
Medisch praktijkassistenten	verwachte baanopeningen tot 2026		9300	12	1.9	laag
	ITKB toekomstige knelpunten					
Medisch praktijkassistenten	beroepsgroep in 2026		0.904			enige

Bron: ROA AIS

Aanvrager betoogt onder verwijzing naar de kerncijfers over november 2021 van het UWV dat de kans op werk in de beroepsgroep medische praktijkassistenten goed is. Blijkens een overzicht van de 'online openstaande vacatures' van het UWV waren er in november 2021 landelijk 1.116 openstaande vacatures voor medisch praktijkassistenten (waaronder begrepen doktersassistenten, tandartsassistenten en dierenartsassistenten). Het aantal vacatures voor medisch praktijkassistenten in de regio FoodValley was in deze periode 17. De commissie stelt in aanvulling hierop vast dat het aantal openstaande vacatures voor Medisch praktijkassistenten in januari 2022 8 bedroeg. Het aantal openstaande online vacatures voor Medisch praktijkassistenten in januari 2022 is ten opzichte van november 2021 dus gedaald. Het UWV heeft op verzoek van aanvrager een overzicht verstrekt van het aantal vacatures (afgerond op 50) voor praktijkondersteuners in de huisartsenpraktijk. In tegenstelling tot de brede functiegroep Medisch praktijkassistenten is het aantal landelijke vacatures voor praktijkondersteuners in de huisartsenpraktijk gestegen van 200 in 2016 naar 400 in 2020. In het eerste en tweede kwartaal van 2021 bedroeg het aantal vacatures 250. Deze gegevens geven naar het oordeel van de commissie een positief beeld van de arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen hbo Associate degree Praktijkondersteuner Huisarts.

Aanvrager stelt onder verwijzing naar een online vacatureoverzicht van de Nederlandse Vereniging van Praktijkondersteuners en Praktijkverpleegkundigen (NVvPO) dat het aantal vacatures voor Praktijkondersteuners in 2021 is gestegen ten opzichte van het jaar daarvoor. Volgens aanvrager zouden er in 2020 217 vacatures via de website van de NVvPO zijn aangeboden. De commissie stelt echter vast dat de door aanvrager geraadpleegde vacatures niet langer op de website van de NVvPO beschikbaar zijn gesteld aangezien de vacaturebestanden zijn opgeschoond. Gelet hierop kan de veronderstelde vacaturegroei niet worden geverifieerd en is deze daarom buiten beschouwing gelaten.

Aanvrager heeft voorts in 2021 een werkveldonderzoek laten uitvoeren door Hobéon Management Consult. Het doel van het onderzoek is blijkens het rapport om inzicht te krijgen in de kwantitatieve en kwalitatieve belangstelling van het werkveld voor een nieuwe bekostigde Ad Praktijkondersteuner Huisarts. In het rapport 'Arbeidsmarktonderzoek 'Arbeidsmarktonderzoek Ad-opleiding Praktijkondersteuner Huisarts' (2021) zijn de resultaten van dit onderzoek vastgelegd. Er is volgens het rapport een digitale enquête onder functionarissen die werkzaam zijn in de huisartsenzorg afgenomen en daarnaast is op 21 juli 2021 een online groeps gesprek gehouden met gesprekspartners uit het werkveld. De functies en organisaties van de deelnemers van de enquête en de gebruikte digitale vragenlijst zijn als bijlagen opgenomen. In totaal hebben 29 respondenten de vragenlijst volledig ingevuld. De deelnemers hebben blijkens het rapport overwegend leidinggevende functies zoals praktijkmanager, eigenaar, zorgcoördinator/projectleider en bestuurslid, maar ook functies waarin zij niet direct invloed kunnen uitoefenen op het personeelsbeleid zoals praktijkondersteuner, praktijkverpleegkundige, doktersassistente en verpleegkundige. De deelnemers (hierna: respondenten) zijn werkzaam voor huisartsencentra en praktijken. Volgens de respondenten zit de toegevoegde waarde van afgestudeerden van de Ad-opleiding Praktijkondersteuner Huisarts in het professionaliseren van de huidige medewerkers en

het behouden van de huidige medewerkers door het bieden van ontwikkelingsperspectieven. Aan de respondenten is voorts specifiek gevraagd naar de kwantitatieve behoefte aan professionals met het geschetste profiel van de Ad-opleiding Praktijkondersteuner Huisarts. Circa 86% van de respondenten geeft aan dat er behoefte is aan het profiel van de beoogde Ad-opleiding. Aan de respondenten is ook gevraagd om aan te geven hoe de behoefte aan professionals met het geschetste profiel van de Ad-opleiding Praktijkondersteuner Huisarts zich zal ontwikkelen. Uit het rapport blijkt dat 24% van de respondenten verwacht dat de behoefte aan professionals met het profiel van de beoogde Ad op middellange termijn (van 2 tot 5 jaar) gelijk zal blijven en 38% verwacht dat de behoefte op de middellange termijn zal stijgen. Op de langere termijn voorziet 17% dat de behoefte gelijk blijft en 83% verwacht een stijgende behoefte. De respondenten hebben ook aangegeven hoeveel afgestudeerden van de beoogde Ad-opleiding zij de komende jaren willen aannemen. Hierbij is specifiek gevraagd hoeveel afgestudeerden de organisatie - bij benadering - wil aannemen in de komende vijf jaar. De mogelijke antwoorden zijn geclusterd in: '0', '1', '2', '3 tot 5', '6 t/m 10', '11 t/m 20', '21 t/m 50', '>50' en 'niet van toepassing'. Deze gegevens heeft Hobéon Management Consult vervolgens vertaald in twee scenario's. In het scenario 'minimaal' zien de respondenten een stijging van de vraag naar afgestudeerden van 13 (2022) naar 21 (2026). In het scenario 'maximaal' zien de respondenten een stijging van de vraag naar afgestudeerden van 17 (2022) naar 30 (2026). Ook is gevraagd of er vanuit de eigen organisatie behoefte is om medewerkers de voorgenomen Ad-opleiding te laten volgen. 7% van de respondenten geeft aan dat er interesse is, 31% geeft aan dat er geen interesse is en 62% weet het niet. De interesse is volgens de respondenten in totaal ongeveer 14 medewerkers die jaarlijks met de opleiding zouden willen starten. Op basis van deze uitkomsten stelt Hobéon vast dat er een (behoorlijke) arbeidsmarktvrage is voor de beoogde Ad-opleiding. De commissie constateert dat de betrokken werkveldpartijen relevant zijn en overwegend functies bekleden waarin zij invloed kunnen uitoefenen op het personeelsbeleid en/of zicht hebben op de inhoudelijke ontwikkelingen in het werkveld. De commissie overweegt voorts dat Hobéon in het door haar uitgebrachte rapport haar onderzoeksmethode inzichtelijk heeft gemaakt en dat Hobéon Management Consult de wijze waarop zij op basis van de door middel van dat onderzoek verkregen resultaten tot haar conclusie is gekomen inzichtelijk heeft gemaakt. Wat betreft de waardering van de uitkomsten van het onderzoek overweegt de commissie dat de arbeidsmarktrelevantie van de Associate degree-opleiding blijkens de toelichting op de Regeling moet aansluiten bij een substantiële behoefte van het werkveld (p. 8). Daar is naar het oordeel van de commissie in dit veldwerkonderzoek niet van gebleken. De commissie is van oordeel dat de enquête blijk geeft van een geringe arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen Ad-opleiding Praktijkondersteuner Huisarts die mede bestaat uit een eveneens geringe opscholingsbehoefte.

Daarnaast heeft Hobéon Management Consult op 21 juli 2021 een werkveldsessie georganiseerd met 11 deelnemers uit verschillende organisaties. Aanvrager heeft een verslag van deze werkveldsessie bij het dossier gevoegd waar ook de namen, functies en organisaties van de deelnemers in zijn opgenomen. De commissie constateert dat de betrokken werkveldpartijen relevant zijn en zicht hebben op de inhoudelijke ontwikkelingen in het werkveld. Uit de verslagen van deze gesprekken blijkt dat - samengevat weergegeven - de gespreksdeelnemers uit het werkveld de geschetste ontwikkelingen uit de digitale enquête herkennen. Aanvullend benoemen de gesprekspartners als relevante trends en ontwikkelingen: de samenwerking tussen huisartsenpraktijken, de vraag naar praktijkondersteuners huisartsen en de nieuwe afbakening van functies binnen de huisartsenzorg. De gespreksdeelnemers constateren dat er weinig aanbod is van huisartsondersteuners. Dit geeft volgens de deelnemers nu al problemen in de vakantieperiodes en bij zwangerschapsverlof. De gesprekspartners verwachten dat door de transitie naar meer individuele zorg dit capaciteitsprobleem zal toenemen. Een huisarts geeft aan dat de ontwikkeling van de nieuwe Ad-opleiding ook een nieuwe kans is om een nieuwe arbeidsmarkt aan te boren om meer zorgprofessionals te krijgen. Vooral voor zijnstroom zou een Ad-opleiding een goed initiatief zijn. De gespreksdeelnemers vinden het positief dat de drempel voor mbo'ers die willen doorstuderen wordt verlaagd. De commissie constateert dat de toegevoegde waarde van de voorgenomen Ad ligt op het behoud van personeel, het bieden van

doorgroeimogelijkheden en het tegengaan van personeelstekorten. De commissie is van oordeel dat de uitkomsten van de groepsgesprekken blijf geven van een geringe kwalitatieve arbeidsmarktbehoefte.

Aanvrager heeft - ter onderbouwing van de behoefte aan de voorgenomen Ad alsmede om aan te geven dat het werkveld betrokken is geweest bij de totstandkoming van de Ad Praktijkondersteuner Huisarts - tot slot verwezen naar een tiental steunbetuigingen. De NVvPO verwacht dat de druk op de eerstelijnszorg zal toenemen en in 2040 het hoogtepunt qua zorgvragers zal bereiken (3 januari 2021). Volgens de NVvPO is het daarom uiterst urgent dat de zorgprofessional behouden wordt én dat de zorgprofessional in de huisartsenzorg in staat blijft om de steeds complexer wordende hulpvraag aan te kunnen. De NVvPO verwacht dat de beoogde Ad hiertoe kan bijdragen. De Landelijke Huisartsen Vereniging (LVH) ondersteunt eveneens de beoogde Ad en schrijft dat de huisartsenzorg te maken heeft met een krapte op de arbeidsmarkt. Daarnaast onderschrijven de huisartsenpraktijken Klaar & Vincent (5 november 2021), Ede-Zuid (12 november 2021), Willink (15 november 2021) en Muthu (16 november 2021) de meerwaarde van de Associate degree Praktijkondersteuner Huisarts en wordt de intentie uitgesproken dat de komende jaren maximaal in totaal vijf afgestudeerden met het profiel van de voorgenomen opleiding aan te nemen. Naar het oordeel van de commissie bevestigen de steunbetuigingen de resultaten van de zojuist beschreven werkveldsessie van 21 juli 2021. De commissie waardeert deze bronnen eveneens als blijf van een geringe kwalitatieve arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding.

Op grond van het bovenstaande acht de commissie het bestaan van een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de Associate degree Praktijkondersteuner Huisarts niet aangetoond. Daartoe acht de commissie van belang dat de toelichting op de Regeling voorschrijft dat de arbeidsmarktrelevantie van de Associate degree moet aansluiten bij een substantiële behoefte van het werkveld (p. 8) en dat in onderhavig dossier slechts 7% van de regionale werkveldpartijen heeft aangegeven behoefte te hebben om hun medewerkers middels de voorgenomen Ad-opleiding op te leiden. Aanvrager komt tot een behoefte van jaarlijks 14 medewerkers die de opleiding zouden willen volgen. De overige bronnen geven de commissie geen aanleiding tot het oordeel dat sprake is van een substantiële behoefte van het werkveld. De prognoses van het ROA voor het (enigszins) relevante opleidingstype en de relevante beroepsgroep geven overwegend een negatief beeld van de toekomstige arbeidsmarktbehoefte aan dit type afgestudeerden. De kerncijfers van het UWV bieden weliswaar specifieke informatie over het aantal openstaande vacatures voor Praktijkondersteuners huisartsen, maar kunnen niet afdoen aan de lage behoefte van de regionale werkveldpartijen. De overige bronnen geven slechts blijf van een geringe kwalitatieve arbeidsmarktbehoefte en zijn in samenhang met de overige bronnen onvoldoende om te concluderen dat een arbeidsmarktbehoefte is aangetoond waaronder mede begrepen een opscholingsbehoefte in het werkveld.

Beoordeling maatschappelijke behoefte

Ter onderbouwing van de maatschappelijke behoefte aan de Associate degree Praktijkondersteuner Huisarts verwijst aanvrager naar het rapport 'De juiste zorg op de juiste plek, wie durft?' van Taskforce Zorg op de Juiste Plek (2018), het 'Bestuurlijk akkoord huisartsenzorg 2019 t/m 2022' van het Ministerie van VWS (11/07/2018) en het rapport 'InEen Meerjarenvisie 2021-2024' van branchevereniging InEen (2020).

De maatschappelijke behoefte aan deze opleiding wordt volgens aanvrager onderstreept door de toenemende noodzaak en belang van regionalisering en het samenwerken binnen de huisartsenzorg en de veranderende zorgvraag. De essentie van de juiste zorg op de juiste plek is volgens de Taskforce Juiste Zorg het voorkomen van (duurdere) zorg, verplaatsen van zorg (dichterbij mensen thuis) en het vervangen van zorg (door andere zorg zoals e-health). Dit betekent dat er onder meer aandacht dient te zijn voor het functioneren van mensen en hun omgeving en de toegankelijke ondersteuning en zorg voor iedereen (p. 1 van het rapport 'De juiste zorg op de juiste plek, wie durft?'). In het rapport wordt de inzet van de Praktijkondersteuner Huisarts benoemd in

het ondersteunen van huisartsenpraktijken bij het creëren van meer tijd voor de patiënt en het coördineren van de samenwerking met andere partijen rondom een zorgvrager (p. 33). Aanvrager vervolgt dat ook in het in 2018 opgestelde Bestuurlijk Akkoord Huisartsenzorg 2019 - 2022 wordt gesproken over 'de juiste zorg op de juiste plek'. In dit akkoord hebben partijen aangegeven dat demografische en maatschappelijke ontwikkelingen, zoals vergrijzing, toenemende multi-morbiditeit en technologische ontwikkelingen vergaande aanpassingen vergen in de wijze waarop zorg en ondersteuning wordt geboden en dat deze ontwikkelingen onder meer vragen om een verdere transformatie naar het leveren van de juiste zorg op de juiste plek door de juiste professional op het juiste moment en tegen de juiste prijs (p. 1). Om aan de veranderende zorgvraag te voldoen, worden volgens het akkoord steeds vaker andere zorgverleners ingezet in de huisartsenpraktijk of op de huisartsenpost om werkzaamheden van de huisarts over te nemen, zoals bijvoorbeeld praktijkondersteuners (p. 8). Branchevereniging InEen vermeldt voorts in haar rapport 'InEen Meerjarenvisie 2021-2024' dat organisaties in de eerste lijn een belangrijke rol kunnen spelen bij de toenemende complexere zorgvraag door onder meer op wijk- en regioniveau met mandaat van de zorgprofessionals de verbinding te leggen met cure, care en sociaal domein en samenwerkingsafspraken te maken (p. 8). Naar het oordeel van de commissie ondersteunen deze bronnen het maatschappelijke belang van praktijkondersteuners.

De commissie concludeert dat de aanvraag aansluit op een maatschappelijke behoefte, maar dat aanvrager niet heeft aangetoond dat de hbo Ad Praktijkondersteuner Huisarts aansluit op een arbeidsmarktbehoefte. De aanvraag voldoet naar de mening van de commissie niet aan criterium a in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Beoordeling criterium b

Vanaf 17/02/2022 is op de website van de CDHO kennisgegeven van het voornemen van de Christelijke Hogeschool Ede om de hbo Associate degree Praktijkondersteuner Huisarts in Ede aan te bieden. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Er zijn geen zienswijzen ingediend.

De commissie overweegt ten aanzien van de ruimte in het landelijk opleidingsaanbod als volgt. De commissie beoordeelt de ruimte in het verwant aanbod onder meer door te bepalen welke bestaande opleidingen verwant zijn aan de voorgenomen opleiding. De onderwijsinstelling dient overtuigend te beargumenteren dat er nog voldoende ruimte is voor een nieuwe opleiding. De onderwijsinstelling dient hiertoe aan te geven wat het landelijk verwant aanbod van de aangevraagde opleiding is. Het verwant aanbod is aanbod dat inhoudelijk sterk met elkaar overeenkomt en opleidt tot (min of meer) dezelfde beroepen (uitstroomprofiel(en)). Bij de inhoud wordt door de commissie gekeken of de kennisgebieden en vaardigheden die in het curriculum van de voorgenomen opleiding zijn opgenomen overlap vertonen met de bestaande opleidingen. Voorts kijkt de commissie naar de instroomdoelgroep die de opleiding bedient. Verder is voor de beoordeling van het verwant aanbod van belang om welke onderwijsvariant (voltijd, deeltijd of duaal) het gaat. Verwante opleidingen worden dus niet louter bepaald aan de hand van de inhoud van een opleiding.

Aanvrager stelt dat er (nog) geen geaccrediteerde Associate degree-opleidingen Praktijkondersteuner Huisarts bestaan. Aanvrager heeft de voorgenomen opleiding vergeleken met de Associate degrees Management in de Zorg (Hogeschool NCOI, Fontys Hogescholen, Avans Hogeschool, Hogeschool Leiden, Hanzehogeschool Groningen, Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, Stichting Deeltijd Opleidingen en Hogeschool Rotterdam) en Zorg en technologie (Fontys Hogescholen). De opleidingen hebben volgens aanvrager een heel andere insteek dan de beoogde Ad omdat de Ad Management in de zorg zich richt op het creëren van een stimulerende werk- en leeromgeving en de Ad Zorg en technologie zich richt op de verbinding tussen deze twee elementen en de voorgenomen Ad zich richt op het creëren van de beste resultaten voor de patiënt.

De commissie stelt vast dat de praktijkondersteuner huisartsenzorg zich blijkens het

opleidingsprofiel bezighoudt met preventie, monitoring, begeleiding, voorlichting en educatie bij specifieke groepen patiënten, in het bijzonder patiënten met chronische aandoeningen. Afgestudeerden van de Associate degree Management in de zorg worden opgeleid voor de functie van beginnend manager in de zorg en dienstverlening. Studenten van de Associate degree Zorg en technologie worden opgeleid om nieuwe technologie in te zetten bij de zorgverlening. De commissie acht de Associate degrees Management in de zorg en Zorg en technologie aanverwant omdat zij weliswaar raakvlakken vertonen met de voorgenomen opleiding, maar dat zij hun studenten voor andere beroepen opleiden. Naast deze opleidingen beschouwt de commissie de Ad Sociaal werk in de Zorg (Christelijke Hogeschool Windesheim, Saxion Hogeschool, LOI, Christelijke Hogeschool Ede en Hanzehogeschool Groningen) en Ervaringsdeskundigheid in Zorg & Welzijn (Saxion Hogeschool, Hanzehogeschool Groningen, Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, Hogeschool van Amsterdam en Fontys Hogescholen) als aanverwant omdat deze opleidingen zich - in tegenstelling tot de aangevraagde opleiding - richten op het sociaal-agogische domein.

De commissie stelt voorts vast dat er een groot aanbod is van inhoudelijk verwante onbekostigde post-hbo opleidingen Praktijkondersteuner in de huisartsenpraktijk (POH). De commissie overweegt dat deze opleidingen tegen niet vergelijkbare condities (de toegankelijkheid van de opleiding, inrichting van het onderwijs, rechtspositie en de financiële voorwaarden) worden aangeboden en op grond daarvan als niet verwant aanbod moeten worden aangemerkt.

De instroom in de onbekostigde Ad Management in de zorg van Hogeschool NCOI en de Ad Sociaal werk in de Zorg van LOI is niet bekend. Om die reden heeft de commissie het belang van deze opleidingen niet bij de beoordeling kunnen betrekken. De instroom in de aanverwante opleidingen is de afgelopen vijf jaar gestegen (tabel 3).

Tabel 3. Instroom eerstejaarsstudenten in aanverwant bekostigd onderwijsaanbod

Opleiding	Instelling	'16-'17	'17-'18	'18-'19	'19-'20	'20-'21
Ad Ervaringsdeskundigheid in Zorg en Welzijn (80086), deeltijd	Hanzehogeschool Groningen (25BE), Groningen	38	35	47	40	26
	Fontys Hogescholen (30GB), Eindhoven	28	27	25	25	29
	Hogeschool van Amsterdam (28DN), Amsterdam				24	33
	Saxion Hogeschool (23AH), Deventer					16
Ad Management in de Zorg (80011), deeltijd	Avans Hogeschool (07GR), Breda	32	40	38	34	73
	Fontys Hogescholen (30GB), Eindhoven	17	24	40	27	56
	Hogeschool Rotterdam (22OJ), Rotterdam	35	32	57	54	60
	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (25KB), Nijmegen	19	10	25	34	37
Ad Management in de Zorg (80011), dual	Hanzehogeschool Groningen (25BE), Groningen	28	24	25	43	20
	Hogeschool Leiden (21RI), Leiden	34	32	37	50	40
	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (25KB), Nijmegen	1	1		1	4
Ad Sociaal Werk in de Zorg (80120), deeltijd	Christelijke Hogeschool Windesheim (01VU), Zwolle	66	66	106	159	136
	Christelijke Hogeschool Windesheim (01VU), Almere			14	38	26
	Hanzehogeschool Groningen (25BE), Groningen					28
	Saxion Hogeschool (23AH), Enschede					7
Ad Sociaal Werk in de Zorg (80120), dual	Christelijke Hogeschool Ede (25BA), Dordrecht	25	41	39	61	51
	Christelijke Hogeschool Ede (25BA), Ede	20	16	47	55	64
	Christelijke Hogeschool Windesheim (01VU), Zwolle				16	22
Ad Sociaal Werk in de Zorg (80120), voltijd	Christelijke Hogeschool Windesheim (01VU), Zwolle				61	111
Ad Zorg en Technologie (80131), deeltijd	Fontys Hogescholen (30GB), Eindhoven			2	5	3
	Fontys Hogescholen (30GB), Eindhoven			5	8	7
Ad Zorg en Technologie (80131), dual	Eindhoven					
eerstejaarsinstroom	Totaal	343	348	507	735	849

Bron: DUO

Aanvrager heeft op basis van de instroomgeschiedenis van de inhoudelijke verwante post-initiële hbo deeltijdopleiding Praktijkondersteuner een prognose gemaakt van de instroom. Aanvrager verwacht een jaarlijkse instroom van 32 studenten. De commissie acht de prognose realistisch.

De commissie heeft bij criterium a geconstateerd dat de aanvrager niet heeft aangetoond dat de voorgenomen hbo Associate degree Praktijkondersteuner Huisarts aansluit op een arbeidsmarktbehoefte. Derhalve heeft aanvrager evenmin aangetoond dat er ruimte is om deze opleiding binnen het bekostigde domein vorm te geven.

Vestiging van de opleiding in Ede heeft geen negatief effect op de landelijke spreiding van het onderwijsaanbod.

De commissie concludeert dat er geen ruimte in het landelijk aanbod bestaat om de hbo Associate degree Praktijkondersteuner Huisarts te realiseren. De aanvraag voldoet niet aan criterium b in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om negatief te besluiten op het voorliggende verzoek.

Advies aan de NVAO over de naamkeuze en Croho indeling

De commissie heeft geconstateerd dat de voorgenomen opleiding dermate afwijkt van het bestaande verwante opleidingsaanbod, dat dit de keuze voor een andere naam rechtvaardigt. Daarnaast heeft de commissie geconstateerd dat aanvrager de hbo Associate degree Praktijkondersteuner Huisarts in het Croho onderdeel Gezondheidszorg wil indelen. Dit voorstel sluit aan op de indeling van de aanverwante opleidingen.

De NVAO ontvangt dit advies, zodat zij dit kan opnemen in het informatiedossier voor het panel ten behoeve van de toets nieuwe opleiding.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

drs. P.M.M. Rullmann

Voorzitter CDHO

Bijlage:

Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding of nevenvestiging

Aan de hand van de in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 4 van deze Regeling alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria a en b.

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding of nevenvestiging, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Volgens criterium b dient het instellingsbestuur aan te tonen dat in de behoefte die bij criterium a is aangetoond niet door het bestaande opleidingsaanbod wordt voorzien.

Advies aan de NVAO over naamkeuze en Croho onderdeel

In de Toelichting op de Regeling is aangegeven dat de CDHO ook een rol heeft bij de beoordeling van de voorgestelde naam en voertaal van de opleiding en bij de voorgestelde positionering in het Croho.

Wat betreft de opleidingsnaam: de CDHO kijkt of de voorgestelde naam van de opleiding passend is, gelet op de namen van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen dezelfde naam krijgen, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekezers en werkgevers te borgen. In het Croho kan ook een internationale (Engelse) naam worden geregistreerd. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de naamkeuze gerechtvaardigd is gelet op de inhoud van de opleiding en de namen van vergelijkbare opleidingen (artikel 5.7, vierde lid, onderdeel a, van de WHW).

Wat betreft de positie in het Croho: de CDHO kijkt of de voorgestelde indeling in het Croho passend is, gelet op de indeling van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen in hetzelfde Croho onderdeel worden geregistreerd, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekezers en werkgevers te borgen. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de voorgestelde indeling in het Croho aansluit bij de ordening van verwante opleidingen.